

**R. P. Antonii De Escobar Et Mendoza, Vallisoletani,
Societatis Iesv Theologi, Vniversæ Theologiæ Moralis,
Receptiores Absqve Lite Sententiæ nec-non
Problematicæ Disquisitiones ... Volumen ...**

Virtvtes Theologicæ. Libro Triplici Fidei, Spei, & Charitatis materias expono

**Escobar y Mendoza, Antonio de
Lugduni, 1663**

Caput 6. Circa personas, in quibu[s] actu spei insit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80695](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80695)

elici ab actu spei, nec ab actu charitatis quia potest elici & esse absque illis. Et actum Spei supernaturalem, & actum charitatis in sui generatione pendere ab actu fidei, siue ex Dei institutione, qui non auxiliatur efficaciter ad illos absque supposito fidei actu: siue ex natura rei; quia actus charitatis sunt actus voluntatis & supernaturales; actus autem voluntatis ex natura rei praequirunt in intellectu cognitionem sibi proportionatam, & in via non est alia cognitio supernaturalis nisi cognitio fidei. Quæsierim autem, utrum actus spei pendeat in sui generatione ab actu charitatis, an è contra?

50
Dependet
ab actu cha-
ritatis.

Actus spei in sui generatione, seu in suo elici dependet ab actu charitatis. Quia indicat id Augustinus in *Enchirid. cap. 8.* dom ait: *Spei sine amore esse non potest.* Quomodo enim possumus sperare quod non amamus ut nostræ accinens beatitudinis? Sic Magist. in 3. *diff. 26.*

51
Ab actu
charitatis
non depen-
det.

Actus spei in sui generatione, seu in suo elici à charitatis actu non pendet. Quia amor concupiscentiæ, quo nobis efficaciter erecte ac confidenter desideramus, verbi gratia, gloriæ à Deo, iudicantes eam futuram, non requirit amorem benevolentiae erga Deum; id enim nullo apparenti fundamento potest affirmari: Ergo actus spei non pendet ab actu charitatis, & multo minus ab habitu. Ita Suar. *de fide. d. 1. se 7. 1.* Lorca. Granada, & alij, quos memorat, ac sequitur Hurtado *de spe, dub. 1. diff. 10.*

32
Hanc sen-
tentia com-
munem qui-
dem eligo.

Hanc sententiam communem Theologorum esse video. Indicat Trident. *sef. 6. capit. 6. & sef. 14. capit. 1.* dum actum spei enumerat inter dispositiones etiam tempore praeuias ad iustificationem. Quia ante iustificationem non praesupponitur tempore charitatis actus, sicut neque habitus. Dom vero ait Augustinus *spem sine amore esse non posse*, exponitur à Suario de amore concupiscentiæ, quo Deum secundum se ut bonum nostrum nobis amamus: & quo ut nobis bonus placet, & quem actus desiderij regulariter supponit. Imo addiderim, actum spei aliquando esse generatione priorem actu charitatis, & hunc ab illo pendere non ex natura rei, sed ex Dei voluntate quia ex hac praequiratur ad iustificationem melio Sacramento (ut constat ex Trident. *ubi supra*) & consequenter ad habitum charitatis, qui in Sacramento infunditur: & ad actum charitatis ex eo habitu ortum. Præterea ad actum charitatis elicium ab habitu infuso extra Sacramentum regulariter conducit immediate; quia ex actu spei, quo nobis speramus Deum ab ipso, regulariter mouemur ad actum charitatis Dei, quamvis ex natura rei non praequiratur ad actum ipsum charitatis, ex actu enim fidei, quo credimus Deum in se bonum, possumus immediate ad actum charitatis Dei absque actu praeui spei excitari.

CAPVT VI.

Circa personas, in quibus actus
spei insit.

DVBIUM IX.

An in beatis sit actus Spei circa corporis
beatitudinem?

ERTVM est, in beatis non esse actum spei circa beatitudinem essentialem, Certum neque formalem, neque obiectivam, premittit. Quia eam iam possident. Rom. 8. *Quod vixit quis, quid sperat?* Et in illis non solum non est spes circa adeptionem beatitudinis essentialis animæ, sed nec circa continuationem, seu conservationem illius. Quia beatitudo essentialis sua natura est incorruptibilis, & perpetua: ac proinde semel habita ex natura rei continuatur, & ideo nequit sperari. Ob quod dicitur spes in patria evacuatur; quia scilicet in patria non manet circa essentialem animæ beatitudinem. Quæsierim verò, an in beatis sit actus spei circa beatitudinem corporis.

Non est. Quia gloria corporis non est beatus ardua, seu difficilis. Et quia eam sperant actus charitatis erga Deum. Sic Lorca 1.2. d. 7. de *spe. Torrian. 2.2. d. 62. Coninch 2.2. d. 4. dub. 1. Granad. 1.2. d. 1. Adam. q. 1. d. 2.*

Est quidem. Quia beati desiderant efficaciter gloriam corporis à Deo, quam non habet in sua potestate, ac proinde est illis ardua, & ab eis erectè desideratur, imo & confidenter: quamvis etiam ab ipsis desideretur ut bonum, & Deo gloria ex complacentia Dei ipsius refundetur. Ita Suar. *de spe, d. 1. se 7. 8.* Becan. c. 17. q. 6. Valq. 3. p. d. 4. c. 2. Hurtado *de spe, d. 1. diff. 11.*

Hanc sententiam probabiliorē eligo, & confirmo. Desiderium, quo beati sperant aliis beatitudinem à Deo, siue accidentalem corporis est in eis actus benevolentiae erga illos alios: & est etiam actus charitatis erga Deum; quia illis absque dubio desiderant beatitudinem ut bonum eorum ex ipsorum complacentia Dei, quatenus ex beatitudine illorum Deo gloria refundetur. Imo etiam est actus virtutis spei ex propria complacentia, quatenus ex beatitudine eorum ipsis redundabit gaudium; quod quidem in beatis fit non vnico tantum desiderio; sed triplici alio, quo desiderat aliis beatitudinem ex complacentia eorum: alio quo desiderant illis eandem beatitudinem, ex complacentia Dei: & alio, quo eis illam ex propria complacentia desiderant.

Seccio II. De Spe, Dubia.

III

D V B I V M X.

An in beatis maneat habitus Spei infusus?

⁵⁷ *Manet.* **M**anet quidem. Quia in illis est actus Spei circa corporis gloriam, qui est Theologicus, & supernaturalis: eo enim sperant eam gloriam à Deo potente supernaturaliter ex parte modi. Nā corporis gloria non est physice debita beatis. Vel quia in illis est gaudium de beatitudine animæ adepta, quod etiā est supernaturale. Ergo in illis est habitus infusus spei vt præfatos supernaturales actus connaturaliter eliciant. Sic Suar. de spe d. i. sect. 8. Becan. de spe. c. 17. q. 6. Coninch. d. 4. dub. 10. Addunt tamen, hunc habitum non manere in beatis sub denominatione spei. Vel quia nullum actum vere spei eliciunt, vt Coninch ait: vel quia non eliciunt principalissimum actum spei circa gloriam adipiscendam, vt Suarius docet.

⁵⁸ *Non manet.* Non manet. Quia quāvis in beatis sit actus ille spei circa corporis gloriam, qui est Theologicus, & supernaturalis: tamen cōuenientius est, eum actum secundarium quidem, & minus principale, non elici perfectē & connaturaliter medio habitu infuso, sed concursu peculiari Dei: quam in beatis admittere varietatem, ac destructionem illius habitus; qui tandem post adeptam gloriam corporis, destruendus esset: quia in æternum futurus erat otiosus, & loco illius futura sit tentio seu comprehensio, eius, quod speratur. Ita Valq. 3. p. d. 43. capit. 2. Turrian. & Granado, quos citat & sequitur Gasp. Hurtado de spe. d. 1. diff. 11. Valent. 1. 2. dub. 5.

⁵⁹ *Huius sequor.* Huius sequor. adiciens, actum gaudij, quo beati fruuntur ob beatitudinem animi adeptam, vt bono proprio ex propria complacentia, quamvis sit Theologicus, & supernaturalis, quia est ob bonitatem Dei visi qua est ipsi beatis bonus ex complacentia ipsorum vt ciuium supernaturalium: non elici ab habitu infuso spei; quia non est actus spei, vt patet: & est diuersæ speciei ab illo; quia voluntas eo actu tendit diuerso modo in illa objecta quam actu spei quo tendit efficaciter, erede, & confidenter, & non actu gaudij: & diuerso modo mouetur à bonitate Dei visi, ac quando sperat Deum videre.

D V B I V M XI.

An in Christo Domino in hac vita existens fuerit Spes, quoad habitum?

⁶⁰ *Non fuit.* **N**on fuit. Quia cognouit Christus se gloriam sui corporis, & sui nominis exaltationem certo cōsequaturum: nec timuit amittere, eo quod virtute suppositoque diuino erat roboratus. Sic nonnulli olim Theologi. Fuit plane. Quia gauisus fuit de visione beata, tum ob gloriam Patris, tū quia illi erat bonum proprium. Et insuper spem habuit cōsequendi gloriam sui corporis, exaltationemque sui nominis, quibus perfectius Deo vni-retur. Ita D. Tho. 3. p. qu. 7. art. 4. & ibi Suar. in Esob. & Mend. Theol. Moral. Tom. VI.

comment. Valq. d. 43. c. 2. Castro Palao p. i. tr. 5. d. m. p. m. 3. n. 4. Coninch de spe. d. 19. dub. 11. concl. 1. 2. & 3.

Hoc mihi omnino certum. Quia licet Christus Dominus certo cognouit se omnia illa cōsequaturum: ad rationem spei non videtur necessaria contingentia, sed solummodo possibilitas cum difficultate. Fuit autem Christo Domino gloria sui corporis, exaltatioque nominis possibilis consequi cum graui difficultate, & arduitate: siquidem summis doloribus, ac morte acerbissima illa consequi debuit. Luc. vi. Oportebat, Christum pati, & ita intrare in gloriam suam. Ergo licet in aliis beatis non esset agnoscendus habitus spei secundum suam denominationem, quia neque sperant gloriam animæ cum iam habeant, neque gloriam corporis, vt rem arduam & difficilem, cum absque illo labore eam consequuturi sint in Christo Domino agnoscendus est habitus spei quoad gloriam sui corporis, propriūque nominis exaltationem?

⁶² *Hoc mihi omnino certum.*

D V B I V M XII.

An anime in purgatorio existentes habeant propriissimum Spei actum?

Non habent. Quia licet beatitudo illis sit possibilis, & absens, quia tamen sunt de illius consecutione omnino certæ, non videntur de illius consecutione proprie spem habere, cuius obiectum debet esse aliquomodo speranti contingens. Sic Lorca 2. 2. sect. 2. d. 9. n. 7. & 8.

⁶³ *Nō habent.*

Habent quidem propriissimum spei actum. Quia illis beatitudo est possibilis, absens, & acquisita difficilis, siquidem debent tot grauissimis Cruciatibus pro illius consecutione affici. Ita D. Tho. 2. 2. q. 18. a. 3. Coninch d. 19. dub. 11. n. 146. Suar. de spe. d. i. sect. 8. n. 4. Castro Pal. p. 1. tr. 5. d. vii. p. m. 4. n. 5.

⁶⁴ *Habent quidem.*

Probabilior hæc mihi sententia est. Nam quod certo sciunt, se beatitudinem consecuturas, in causa esse non potest, quominus illam possint sperare. Certitudo enim nō tollit spem sed tollit anxietatem, & turbationem: alias careret spe consequendi beatitudinem, cui esset eius futura consecutio reuelata. Vnde consequēter non deficit in illis habitus infusus spei vt ab eo actus ille spei connaturaliter eliciatur.

⁶⁵ *Hæc mihi sententia probabilior.*

CAPVT VII.

Circa Timorem.

D V B I V M XIII.

An Timor initialis sit timor filialis incipiens, habens secum vel potens habere seruillem timorem?

Premitto, in genere duplicem esse actum, alium profectionis in bonum tibi conueniens

⁶⁶ *Nonnulla premittit.*

K 2